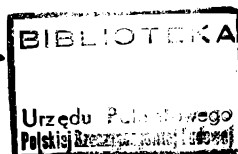

26 października 1931 r.

DOBRY MPO

2

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 14338.

Kl. 8 n 3.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

Środki do uszlachetniania wyrobów tkackich i do obrabiania tworzyw roślinnych, zwierzęcych lub innych.

Zgłoszono 12 lipca 1929 r.

Udzielono 31 sierpnia 1931 r.

Pierwszeństwo: 25 lipca 1928 r. (Niemcy).

Stwierdzono, iż związki metylolowe mocznika naprzykład jedno- lub dwumetylolomocznik lub podobne produkty kondensacji mocznika, tiomocznika lub innych pochodnych mocznika albo mieszaniny tychże z formaldehydem, można użyć z korzyścią do uszlachetniania wyrobów tkackich, a w ogólności do wytwarzania druku impregnowanego, powłok lub warstw ochronnych na wyrobach tkackich roślinnych, zwierzęcych lub innego pochodzenia. Wymienione połączenia metylowe przechodzą łatwo przy temperaturze zwykłej lub podwyższonej w obecności lub w nieobecności specjalnych środków kondensacyjnych, w tak zwane żywice moczniko-

we, wskutek czego wytworzone druki, warstwy i tak dalej posiadają zdolność twardnienia.

Nadrukowując preparaty zawierające związki metylolowe i oprócz tego niezabarwione pigmenty albo dowolne organiczne lub nieorganiczne barwniki, oraz ewentualnie środki, które ułatwiają tworzenie się żywic mocznikowych, można na dowolnych tworzywach, jak na tkaninach bawełnianych, wełnianych, jedwabnych lub tkaninach z jedwabiu sztucznego i tak dalej, ponadto na papierze, skórze, sztucznej skórze, woszczance, drzewie, metalu, szkłe i tak dalej otrzymywać druki o lepszej wytrzymałości na tarcie, pranie i na światło,

oraz często o ładniejszym i czystszy od-
cieniu niż zapomocą środków dotychczas
znanych i do tego celu używanych. Jako
dodatki do preparatów metylolomoczniko-
wych nadają się, oprócz barwionych lub
niezabarwionych pigmentów, oraz innych
nierozpuszczalnych proszków i zapraw jak
pył wełniany, mączka szklana, litopony,
ultramaryna, sadza z lampy, farby bron-
zownicze, mączka łupkowa, proszek azbe-
stowy, mikowy, talkowy i tak dalej, zwa-
szczą laki barwników organicznych, a po-
nadto barwniki zasadowe, bezpośrednie,
siarkowe, kadziowe i tak dalej, oraz środ-
ki zmiękczające.

Dalsza możliwość zastosowania środ-
ków zawierających połączenia metylolowe
polega na ich zdolności usuwania połysku
z wszelkiego rodzaju włókien, nie zmniej-
szając przez to wytrzymałości tych włó-
kien. Przez nadrukowanie naprzykład na
tkaninie z jedwabiu acetylocelulozowego
zagęstnika z zawartością 5% dwumetylo-
lomocznika, otrzymuje się po wysuszeniu i
płókanii trwałe efekty adamaszkowe.

Ponieważ tego rodzaju środki posiada-
ją zdolność wydzielania aldehydów, nada-
ją się przeto do wytwarzania efektów kre-
ponowych na tkaninach bawełnianych,
dzięki swemu powstrzymującemu działa-
niu przy merceryzowaniu tkaniny silnemi
ługami. Przez powstawanie żywic mocni-
kowych w nadrukowanych miejscach, o-
chronionych przed działaniem alkaliów,
można również skombinować efekty kre-
ponowe z efektami innego rodzaju.

Przy pergaminowaniu i kreponowaniu
roślinnych włókien, nici i tkanin zapomocą
kwasów nieorganicznych, mały dodatek
dwumetylolomocznika lub analogicznych
produktów działa silnie chroniąco na włók-
na. Ponieważ w tym przypadku można
poddąć materiał roślinny dłuższemu dzia-
łaniu kwasu, bez obawy o jego zniszcze-
nie, istnieje przeto możliwość otrzymywa-
nia całkiem nowych efektów.

Przykład I. 200 części ultramaryny za-
rabia się z 775 częściami brytyjskiej gumy
1 : 1 i miesza następnie z 25 częściami jed-
no- lub dwumetylolomocznika. Przez na-
drukowanie, a następnie parowanie albo
rozwieszenie otrzymuje się druk pigmen-
towy ciemnobłękitny, wytrzymały na tar-
cie i pranie.

Przykład II. Jedwab z acetylocelulozy
zadrukowuje się klajstrem z gumy ara-
bskiej, zawierającym 5% dwumetylolomocz-
nika, paruje lub rozwiesza i otrzymuje do-
bry efekt adamaszkowy.

Przykład III. Tkaninę przepuszcza się
przez roztwór do napawania albo apretu-
rowania, zawierający 5% dwumetylolo-
mocznika, suszy na bębnoch albo w apar-
tach suszących, otrzymując apreturę trwa-
łą na pranie.

Przykład IV. Piłsń z wełny albo tkani-
nę z wełny i jedwabiu napawa się roztwo-
rem, zawierającym w 1000 częściach wo-
dy 100 części dwumetylolomocznika, 50
części Katanolu W, 10 części soli sodowej
izopropylonaftalenosulfokwasu, suszy i u-
zyskuje tkaninę z wełny i jedwabiu bardzo
odporną na alkalia.

Przykład V. Na farbowanem tle nada-
jącem się do wywabiu nadrukowuje się na-
stępującą farbę wywabową: 20 części Ro-
daminy B/G. Schultz Farbstofftabellen
1923, Nr 573), 60 części poliglikoloeteru,
140 części wody, 50 części dwumetylolo-
mocznika, 350 części zagęstnika z gumy a-
rabskiej 1 : 1, 100 części soli sodowej sul-
foksylanformaldehydu, 80 części oleju a-
nilinowego, 200 części taniny w roztworze
alkoholu w stosunku 1 : 1. Paruje się, płó-
cze i otrzymuje czerwone efekty wywabo-
we, o większej trwałości na tarcie aniżeli
bez użycia dwumetylolomocznika.

Przykład VI. Tkaninę zadrukowuje się
farbą zawierającą 20% dwumetylolomocz-
nika, przeprowadza bez naprężania przez
zimny ług sodowy o mocy 30—35° Bé, pro-
wadzi przez wałek wprost do kadzi do

opłókania wodą bieżącą i odkwasza. Otrzymuje się dobry efekt kreponowy.

Przykład VII. Tkaninę bawełnianą zanurza się w roztworze kwasu siarkowego o stężeniu powyżej 51° Bé, zadanego 5% dwumetylolomocznika, otrzymując bez istotnego uszkodzenia tkaniny, przydatne efekty pergaminowe i kreponowe.

Przykład VIII. Jedwab sztuczny z acetylocelulozy napawa się roztworem, zawierającym na 1000 części wody 150 części dwumetylolomocznika i 450 części gumy arabskiej i suszy. Następnie zadrukowuje się pastą, zawierającą 200 części trójetanoloaminy, 800 części metylocelulozy, paruje się 5 minut w aparacie Mather-Platta i płócze. W ten sposób uzyskuje się efekty połysku na matowym tle. Do pasty trójetanoloaminy można również

dodać barwniki nadające się dla jedwabiu acetylocelulozowego, otrzymując wówczas druk połyskujący na matowym, białym tle.

Zastrzeżenie patentowe.

Środki do uszlachetniania wyrobów tkackich i obrabiania tworzyw pochodzenia roślinnego, zwierzęcego lub innego, zwłaszcza do otrzymywania druku impregnowanego, powłok lub warstw ochronnych na powyższych materiałach, znamienne tem, że zawierają związki metylołowe moczniaka.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.
Zastępca: Dr. inż. M. Kryzan,
rzecznik patentowy.